

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

จังหวัดเชียงใหม่ เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมเป็นจำนวนมาก ความงดงามทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และความมีน้ำใจไมตรี ของคนในท้องถิ่น อีกทั้งธรรมชาติที่สวยงาม นับเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาสัมผัส ในจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดนั้น นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ นับเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญ นับแต่อดีตมา จำนวนของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับ จากจำนวน 1,127,756 คนในปี พ.ศ.2541 จนมาถึงปี พ.ศ.2545 นักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวได้เพิ่มจำนวนเป็น 1,384,320 คน โดยนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้เดินทางเข้ามาจากหลากหลายกลุ่มประเทศ โดยกลุ่มประเทศแถบยุโรปเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือนักท่องเที่ยวจากทวีปเอเชียโดยเฉพาะจากประเทศแถบเอเชียตะวันออก ถัดมาคือนักท่องเที่ยวจากทวีปอเมริกาเหนือ และจากโซนโอเชียเนีย ตามลำดับ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศร้อยละ 58.0 มีรายได้ต่อคนต่อปีสูงกว่า 600,000 บาท ด้านการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศซื้อสินค้าและของที่ระลึกเฉพาะในจังหวัดเชียงใหม่รวมตลอดปีพ.ศ.2545 มีมูลค่า 5,901 ล้านบาท หรือประมาณ 1,047 บาทต่อคนต่อวัน ซึ่งสูงกว่าปีพ.ศ.2542 ที่ 1,023 บาทต่อคนต่อวันเพียงเล็กน้อย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กองสถิติและวิจัย, 2543, 2546) ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้า นับเป็นสินค้าของที่ระลึกที่มีความสำคัญ เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ต้องใช้แรงงานจำนวนมาก มีสินค้าหลากหลายประเภท และเกี่ยวข้องกับผู้ผลิตหลายกลุ่ม ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศใช้เงินถึงร้อยละ 62.48 ของงบประมาณสำหรับซื้อสินค้าของที่ระลึกเพื่อซื้อสินค้าดังกล่าว (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534)

ในท้บาซาร์เป็นชื่อที่ทุกคนรู้จักดีในนามแหล่งขายสินค้าที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศโดยมีที่ตั้งอยู่กลางเมืองเชียงใหม่ ตามสถิติปีพ.ศ.2545 นั้นมีนักท่องเที่ยวต่างประเศมาเยี่ยมชมและเที่ยวชมตลาดในท้บาซาร์ คิดเป็นร้อยละ 47.37 จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาในจังหวัดเชียงใหม่ทั้งหมด นับว่ามากเป็นอันดับสองรองจากคอบุสเทพเพียงเล็กน้อย(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กองสถิติและวิจัย, 2545) ร้านค้าปลีกในในท้บาซาร์นั้นมีทั้งที่ค้าปลีกเพียงอย่างเดียวและอีกส่วนที่ทำการค้าส่งไปด้วย ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้าในตลาดดังกล่าวมีทั้งที่เป็นผลิตภัณฑ์พื้นเมือง ผลิตภัณฑ์จากกรุงเทพฯ ทั้งที่เป็นงานฝีมือและที่ทำด้วยเครื่องจักร ส่วนตัวผู้ขายนั้นก็มีความแตกต่างทั้งวิธีการขาย รวมถึงบุคลิกภาพ ผู้ศึกษาได้ทำการสำรวจจำนวนร้านค้าในตลาดในท้บาซาร์ ณ วันที่ 29 สิงหาคม 2544 พบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น 681 ร้าน ใน

จำนวนนี้เป็นร้านขายสินค้าประเภทที่ทำจากผ้าถึง 286 ร้าน และจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นโดยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกจำนวน 20 ราย ระหว่างวันที่ 29 สิงหาคม 2544 ถึง 15 ธันวาคม 2544 โดยคัดเลือกรายที่มีประสบการณ์การขายในตลาดไนท์บาซาร์มาไม่ต่ำกว่า 2 ปี พบว่าปัญหาที่พบมากคือสินค้าประเภทที่ทำจากผ้าที่มีขายในตลาดไนท์บาซาร์นั้นมีความหลากหลายในตัวสินค้าค่อนข้างน้อย หากสินค้าชนิดใดขายดีก็จะเกิดการเลียนแบบในการนำมาวางขายแข่งกันและตัดราคาซึ่งกันและกัน อีกทั้งลักษณะการขายเป็นการเรียกราคาตามสะดวก รวมทั้งยินยอมให้ผู้ซื้อต่อรองราคาได้ การขายโดยมากจึงมักถูกกลไกราคาควบคุมโดยไม่มีส่วนร่วมประสานด้านการตลาดมาเป็นส่วนประกอบ เช่นการจัดร้านให้เหมาะสมกับชนิดของสินค้าที่ขาย การรับประกัน การบริการส่งและบรรจุหีบห่อสินค้า การนำเสนอ ความน่าเชื่อถือในมาตรฐานของสินค้าจึงค่อนข้างต่ำ ในขณะที่ร้านค้าที่มีการบริการครบวงจรและมีรูปแบบที่ชัดเจน หรือมีความลึกของสายผลิตภัณฑ์ค่อนข้างมาก จะมีรายได้และกำไรต่อหน่วยที่สูงกว่า

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้ายังมีประเด็นที่ควรค่าแก่การพิจารณาอยู่หลายเรื่อง อาทิ เช่น โครงสร้างของความต้องการในการซื้อผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้าในสายตาของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าที่ได้รับความนิยมมากที่สุด และรองลงมา ด้วยเหตุผลที่ทำให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้าเป็นของที่ระลึก จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้าที่นักท่องเที่ยวต่างประเทศจะให้การยอมรับ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิต การกระจายสินค้า ผู้ค้าส่ง และโดยเฉพาะผู้ค้าปลีก ในการวางแผนการดำเนินงานเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่เป็นนักท่องเที่ยวต่างประเทศได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้า ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในตลาดไนท์บาซาร์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. ปัญหาของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้าในตลาดไนท์บาซาร์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้าของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ในตลาดไนท์บาซาร์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้า ในตลาดไนท์บาซาร์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการตลาด และเป็นแนวทางในการปรับปรุงกลยุทธ์ทางการตลาดสำหรับผู้ผลิต ผู้ค้าส่ง ผู้ค้าปลีก รวมถึงธุรกิจบริการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนองตอบแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

นิยามศัพท์

ตลาดไนท์บาซาร์ เป็นตลาดขายของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ ตั้งอยู่บนถนนช้างคลาน อำเภอเมืองเชียงใหม่

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ หมายถึงนักท่องเที่ยวที่มีถิ่นพำนักถาวรอยู่นอกราชอาณาจักรไทย ซึ่งเข้ามาเมืองไทยเพื่อท่องเที่ยวและเยี่ยมชมวัฒนธรรม เป็นจุดประสงค์หลักหรือจุดประสงค์รอง ประกอบด้วยกลุ่มหลักๆ คือกลุ่มยุโรปเหนือ ยุโรปใต้ เอเชีย อเมริกาเหนือ โอเชียเนีย และกลุ่มอื่นๆที่อยู่นอกเหนือเขตภูมิศาสตร์ดังกล่าว

ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้า หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบหลักจากผ้า ในที่นี้เลือกศึกษาเฉพาะสินค้าที่มียอดขายสูงสุด 4 ประเภท คือ เสื้อและชุด กางเกงและกระโปรง เน็คไท และผ้าพันคอ รวมถึงปลอกหมอน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อผลิตภัณฑ์ หมายถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดสำหรับการค้าปลีก 6 ประการคือ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านสถานที่ของตลาด ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ปัจจัยด้านการตกแต่งสถานที่ และปัจจัยด้านการให้บริการ